

รายงานกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
เรื่อง การบริการวิชาการแก่ชุมชนและจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาชุมชน
ด้านการออกแบบตราสินค้าและอัตลักษณ์องค์กร
สำหรับผลิตภัณฑ์ชุมชนในอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ
วันพฤหัสบดีที่ 9 พฤศจิกายน 2560 เวลา 9.00 – 16.00 น.
ณ ห้องบรรยาย 3 อาคารอำนวยการ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยรัตน์ เตชะวุฒิพร (นักวิชาการด้านเทคโนโลยีการอาหาร)
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาติรี บัวคลี่ (นักวิชาการด้านการออกแบบนิเทศศิลป์)
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรุงยศ อรัณยะนาค (นักวิชาการด้านการออกแบบนิเทศศิลป์)
4. อาจารย์ชวณพิศ จิระพงษ์ (นักวิชาการด้านเทคโนโลยีการอาหาร)
5. นางทิพย์วรรณ อิศรางกูร ณ อยุธยา (พัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ)
6. ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้านคลองนาเกลือ
7. นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 กลุ่มวิชาออกแบบนิเทศศิลป์

ผู้บันทึกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ : ผศ.ชาติรี บัวคลี่

ช่วงแรก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาติรี บัวคลี่กล่าวเปิดงาน และให้ความรู้ด้านการออกแบบและนำเสนอผลงานวิจัยรับใช้สังคมที่จัดทำขึ้นในปี 2559 เรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างมีส่วนร่วมตามแนวคิดสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)” เพื่อให้ข้อคิดและจุดประกายสำหรับผู้ประกอบการและผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยจำความสำคัญของงานวิจัยสรุปได้ว่า สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดสมุทรปราการได้แก่ วัดหลวงพ่อดโต พระสมุทรเจดีย์ ช้างเอราวัณ มะม่วงน้ำดอกไม้ ปลาสด กุ้งเหยียด และประเพณีโยนบัว คือสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ประชาชนจำนวน 1,200 คนร่วมให้ความเห็น ส่วนประโยชน์ของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนตามแนวคิดสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์คือ สามารถสร้างการจดจำและความน่าเชื่อถือแก่ผู้บริโภคเนื่องจากสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นการบอกถึงแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์สะท้อนถึงทักษะของชุมชน ประเพณีวัฒนธรรมและความอุดมสมบูรณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ ส่วนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการออกแบบผู้ประกอบการเข้าใจหลักการเป็นอย่างดีและสามารถนำไปใช้พัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเองได้ โดยยึดหลักการออกแบบโดยใช้สี ตัวอักษร ภาพประกอบและวัสดุโครงสร้างที่เชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์

ช่วงที่ 2 : แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา อรัณยนาถได้บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้งานอินเทอร์เน็ตและการสร้างเว็บไซต์ให้กับผู้ประกอบการก่อน จากนั้นจึงแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ผลการแลกเปลี่ยนพบว่าผู้ประกอบการมีความรู้ด้านเทคโนโลยีน้อยมาก โดยอายุและความคุ้นชินเทคโนโลยีของผู้ประกอบการคือตัวแปรสำคัญ กล่าวคือ ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการแบ่งออกเป็น 2 ช่วงวัยคือ 20-40 ปี และเกิน 41 ปีขึ้นไป โดยกลุ่มแรกไม่มีปัญหาด้านการใช้เทคโนโลยีส่วนกลุ่มที่ 2 ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีได้ จึงสรุปได้ว่า ผู้ประกอบการที่ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีจะต้องให้นักศึกษาลงพื้นที่ให้ความรู้โดยการสอนให้ใช้สื่ออย่างเช่น Facebook ให้ผู้ประกอบการคุ้นชินก่อนจากนั้นจึงค่อยให้ความรู้ระดับที่สูงขึ้นไป

ช่วงที่ 3 : แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการถนอมอาหารตามวิถีธรรมชาติ โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยรัตน์ เตชะอุทัย และอาจารย์ชวนพิศ จิระพงศ์ ในช่วงแรกอาจารย์ทั้งสองท่านได้ให้ความรู้เกี่ยวกับแบคทีเรียและจุลินทรีย์และวิธีการถนอมอาหาร จากนั้นจึงให้ผู้ประกอบการบอกถึงปัญหาของผลิตภัณฑ์ของตนและร่วมเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหา เช่น ผู้ประกอบการขนมปังขลิบลิบหมื่น มีปัญหาด้านการทำขนมที่ทอดทิ้งวันแล้วจะไม่กรอบและอมน้ำมัน อาจารย์ทั้งสองท่านจึงเสนอว่าควรใช้แป้งที่มีส่วนผสมของแป้งสาลีและแป้งนุ่มสำหรับทำเบเกอรี่ลงจะทำให้ขนมปังขลิบกรอบมากขึ้นและไม่อมน้ำมันเป็นต้น ส่วนวิธีการถนอมอาหารให้สามารถเก็บไว้ได้นานและมีความปลอดภัยคือ การบรรจุภัณฑ์โดยใช้ระบบสุญญากาศจะสามารถทำให้อาหารเก็บไว้ได้นาน

สรุปองค์ความรู้

การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างมีส่วนร่วมตามแนวคิดเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างยั่งยืน ควรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาในทุกขั้นตอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือลูกค้าประจำของผู้ประกอบการ โดยให้มีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ หัวใจหลักที่สำคัญคือ “การให้ความรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัลและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการด้วย เช่น ให้ความรู้ด้านการออกแบบ จิตวิทยาสี การใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์และเว็บไซต์ การถนอมอาหารและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้ในอนาคตผู้ประกอบการสามารถพึ่งพาตนเองได้ และสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจดิจิทัลที่มีการแข่งขันสูงแต่กลุ่มผู้ต้องการเท่าเดิม คือคุณภาพของสินค้าและบริการ ที่ต้องให้ความสำคัญมากที่สุด เพราะคุณภาพจะเป็นตัวรับรองมาตรฐานสินค้าและทำให้เกิดการตลาดใจซื้ออย่างต่อเนื่องและยั่งยืน” ต่อให้มีการเกิดสภาวะเปลี่ยนผ่านใดๆ ในอนาคตก็ตาม

ปัญหา/อุปสรรค

การจัดกิจกรรมทำให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ หลากหลายองค์ความรู้ทั้งด้านภูมิปัญญาชุมชน การออกแบบและพัฒนาสินค้า การถนอมอาหารและบรรจุภัณฑ์จากผู้มีส่วนร่วมที่มีความหลากหลายและมีองค์ความรู้จากประสบการณ์ชีวิตของตนเอง แต่มีปัญหาและอุปสรรคบางประการทำให้ให้การดำเนินงานไม่ราบรื่นเท่าที่ควร ในเรื่องจากผู้ประกอบการเป็นสูงอายุ จึงเดินทางไม่สะดวก ทำให้เดินทางลำบาก

ข้อเสนอแนะ

ควรจัดรถรับส่งผู้ประกอบการเพื่ออำนวยความสะดวก

ภาพที่ 1-2 : การบรรยายให้ความรู้ด้านการออกแบบ การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และเว็บไซต์ และแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจดิจิทัลโดย ผศ.ชาตรี บัวคลี่ และ ผศ.จรุงยศ อรัณยณะ

ภาพที่ 3-4 : กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ประกอบการ ลูกค้าประจำ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน
จังหวัดสมุทรปราการ อาจารย์และนักศึกษา

ภาพที่ 5-6 : การบรรยายให้ความรู้ด้านการถนอมอาหารและการบรรจุภัณฑ์โดย ผศ. ดร.ชัยรัตน์
เตชะวุฒิพร และอาจารย์ชวณพิศ จิระพงษ์ อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวฯ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาติรี บัวคลี่
ประธานคณะกรรมการจัดการองค์ความรู้/สรุปรายงาน